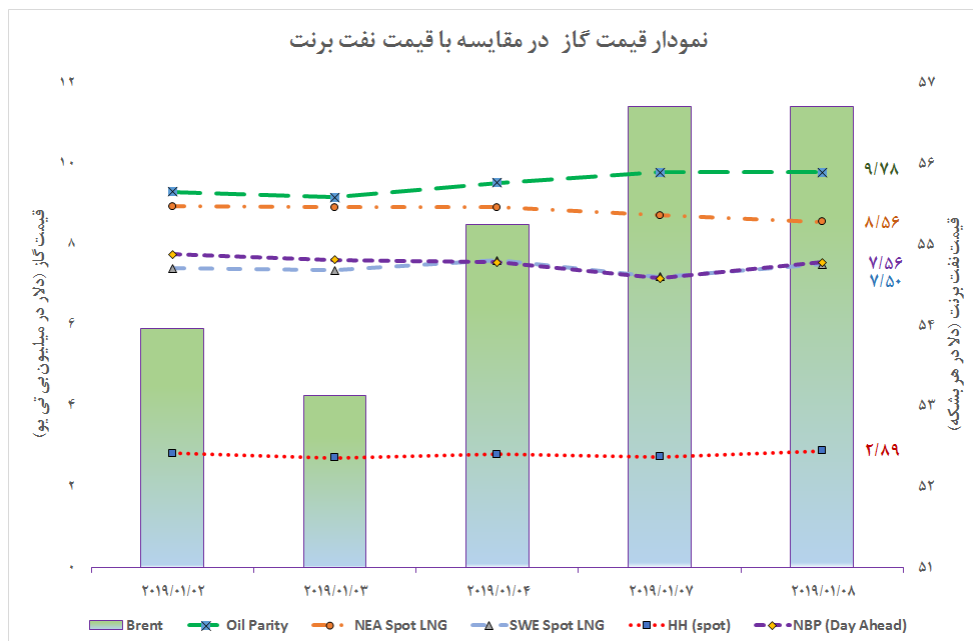

گزارش تحولات بازار گاز

مدیریت کل اوپک و روابط با مجامع انرژی

شماره ۲۷ (۱۳۹۷/۱۰/۲۰)

منبع: دبیرخانه جی‌ای‌سی‌اف

تحلیل قیمت

در هفته اول ژانویه ۲۰۱۹، قیمت گاز در بازارهای مختلف جهان رفتارهای متفاوتی داشته و با نوساناتی روبرو بوده است. قیمت تک‌محموله ال‌ان‌جی در بازار شمال شرق آسیا در روز هشتم ژانویه ۲۰۱۹ به ۸/۵۶ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید که در مقایسه با هفته قبل از آن، ۲۷ سنت در هر میلیون بی‌تی‌یو افت قیمت داشته است. وجود مازاد عرضه محموله‌های ال‌ان‌جی صادراتی به مقصد ژاپن و کره جنوبی باعث تضعیف قدرت چانه زنی عرضه کنندگان و در نتیجه کاهش قیمت گاز شده است. قیمت گاز در بازار «هنری‌هاب» آمریکا نیز مشابه بازار آسیا نسبت به هفته قبل تضعیف شد و قیمت گاز این منطقه به ۲/۸۹ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید که حاکی از ۳۶ سنت کاهش قیمت نسبت به هفته گذشته بوده است. اما وضعیت بازار گاز اروپا تا حدی متفاوت از سایر بازارها بود و قیمت گاز علیرغم وجود نوسانات کم، از یک روند باثبات برخوردار بود، لذا قیمت تک‌محموله ال‌ان‌جی در این بازار در روز هشتم ژانویه ۲۰۱۹ به ۷/۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید که نسبت به هفته قبل تغییر محسوسی نداشته است.

جدول تراز جایگزینی یک بشکه نفت خام با گاز طبیعی (قیمتها مربوط به روز هشتم ژانویه ۲۰۱۹ است)

منطقه	قیمت نفت خام (دلار در بشکه)	قیمت یک میلیون بی تی یو نفت خام (ارزش حرارتی ^۲ یک بشکه نفت-قیمت نفت خام)	قیمت گاز (دلار در میلیون بی تی یو)	تراز جایگزینی یک بشکه نفت خام با گاز ^۱ (قیمت گاز ÷ ارزش حرارتی یک بشکه نفت خام)
آمریکای شمالی (WTI)	۴۹/۷۸	۵/۸=۸/۵۸ ÷ (۴۹/۷۸)	۲/۸۹ (هنری هاب)	۲/۸۹ ÷ ۸/۵۸ = ۲/۹۷
اروپا (Brent)	۵۶/۷۱	۵/۸=۹/۷۸ ÷ (۵۶/۷۱)	۷/۵۰ (جنوب غرب اروپا)	۷/۵۰ ÷ ۹/۷۸ = ۱/۳۰۴
اروپا (Brent)	۵۶/۷۱	۵/۸=۹/۷۸ ÷ (۵۶/۷۱)	۷/۵۶ (ان بی بی انگلیس)	۷/۵۶ ÷ ۹/۷۸ = ۱/۲۹۳

۱: چنانچه گاز جایگزین نفت شود، با پول یک بشکه نفت خام می توان معادل این نسبت ارزش حرارتی اما بشکل گاز خریداری کرد.

۲: ارزش حرارتی یک بشکه نفت خام تقریباً برابر با ۵/۸ میلیون بی تی یو است.

توضیح: در صورتی که در بخش پایین دستی بازار آمریکا، از نفت خام به جای گاز طبیعی به عنوان خوراک این واحدها استفاده گردد، صرف نظر از ملاحظات و الزامات فنی مورد نیاز، بایستی تقریباً ۳ برابر هزینه کرد. (۲/۸۹ ÷ ۸/۵۸ = ۲/۹۷) یا به عبارت دیگر استفاده از گاز طبیعی در بخشهای مختلف مصرفی این کشور، هزینه های تامین خوراک را ۳۳ درصد تقلیل می دهد، یعنی با هزینه ۴۹/۷۸ دلاری خرید یک بشکه نفت خام در بازار آمریکا می توان ۲/۹۷ برابر ارزش حرارتی بیشتری با خرید گاز در همان بازار کسب نمود.

جدول مقایسه ای قیمت گاز و ارزش حرارتی نفت خام در بازارهای مختلف

تاریخ	قیمت نفت خام برنت		قیمت گاز در بازارهای مختلف (میلیون بی تی یو)					
	دلار در هر بشکه	دلار در هر میلیون بی تی یو	شمال شرق آسیا	جنوب غرب اروپا	ان بی بی انگلیس	هنری هاب آمریکا	بلند مدت ژاپن	تی تی اف هلند
۲۰۱۹/۰۱/۰۲	۵۳/۹۶	۹/۳۰	۸/۹۴	۷/۴۰	۷/۷۵	۲/۸۲	۱۱/۱۷	۷/۱۸
۲۰۱۹/۰۱/۰۳	۵۳/۱۳	۹/۱۶	۸/۹۲	۷/۳۵	۷/۶۱	۲/۷۲	۱۱/۱۴	۷/۴۸
۲۰۱۹/۰۱/۰۴	۵۵/۲۴	۹/۵۲	۸/۹۲	۷/۶۰	۷/۵۵	۲/۸۰	۱۱/۱۲	۷/۳۱
۲۰۱۹/۰۱/۰۷	۵۶/۷۰	۹/۷۸	۸/۷۲	۷/۲۰	۷/۱۶	۲/۷۴	۱۱/۰۹	۷/۴۵
۲۰۱۹/۰۱/۰۸	۵۶/۷۱	۹/۷۸	۸/۵۶	۷/۵۰	۷/۵۶	۲/۸۹	۱۱/۰۷	۷/۲۸

توضیح: جدول فوق، مقایسه قیمت گاز و ارزش حرارتی نفت خام در بازارهای مختلف جهان را برحسب دلار در هر میلیون بی تی یو نشان می دهد. همانطور که ملاحظه می گردد قیمت گاز در بازار آمریکا از کمترین و در بازار شمال شرق آسیا از بیشترین ارزش برخوردار است. از آنجایی که اختلاف قیمت گاز با ارزش حرارتی نفت خام در بازار آمریکا تا حدودی زیاد است لذا در صورت امکان پذیری فنی، جایگزینی نفت با گاز از صرفه جویی اقتصادی برخوردار خواهد بود.

▪ شرکت «گازپروم» روسیه در حال بررسی امکان سنجی استفاده از ال ان جی در صنعت کشتیرانی بین المللی است. ترویج بهره گیری از ال ان جی به عنوان سوخت کشتی، متأثر از قوانین و مقررات زیست محیطی مبنی بر محدود نمودن میزان گوگرد موجود در سوخت کشتی ها می باشد. شایان ذکر است طبق قوانین جدید وضع شده توسط سازمان دریانوردی بین المللی، از ابتدای سال ۲۰۲۰، درصد گوگرد موجود در سوخت کشتی نبایستی از ۰/۵ درصد تجاوز نماید. بدیهی است این امر تاثیر بسزا و کاهنده ای بر میزان تقاضا و مصرف نفت کوره خواهد گذاشت و در مقابل تقاضای جهانی ال ان جی را افزایش خواهد داد. از این رو شرکت گازپروم مصرانه دنبال ساخت ترمینال تولید، ذخیره سازی و انتقال ال ان جی به نزدیکی ایستگاه تقویت فشار «پورتوویا» می باشد. در ابتدا قرار است ال ان جی تولیدی این مجتمع در تامین سوخت کشتی های داخلی روسیه بکار گرفته شود. پیش بینی می شود این تاسیسات در سال جاری میلادی به بهره برداری برسد. شرکت گازپروم همچنین درصدد ساخت مجتمع هایی در محدوده دریای سیاه و ساحل شرق دور این کشور می باشد.

▪ اداره اطلاعات انرژی آمریکا «EIA» پیش نمود ظرفیت صادرات ال ان جی این کشور تا پایان سال ۲۰۱۹ به حدود ۶۷ میلیون تن در سال برسد و در این صورت در جایگاه سومین کشور عمده صادرکننده این محصول پس از قطر و استرالیا قرار خواهد گرفت. ظرفیت تولید و صادرات ال ان جی این کشور در حال حاضر سالانه ۲۷ میلیون تن است. آمریکا اولین محموله ال ان جی خود را با راه اندازی مجتمع تولید ال ان جی «سابین پس» در ماه فوریه ۲۰۱۶ صادر نمود که از آن زمان تاکنون چهار خط تولیدی این مجتمع به همراه مجتمع تولیدی «کووپوینت» عملیاتی شده است. خط پنجم تولیدی «سابین پس» و خط اول تولیدی «کورپوس کریستی» نیز چندین ماه زودتر از موعد در اواخر سال ۲۰۱۸ شروع به تولید آزمایشی نمودند که قرار است در هفته های آینده به بهره برداری کامل برسند.

▪ چین در راستای اجرای سیاست کاهش آلاینده های محیط زیست و پایین آوردن سطح انتشار گاز دی اکسید کربن و بمنظور تطابق با استانداردهای بین المللی زیست محیطی، در تلاش است تا سیستم سوخت رسانی کشتی های حمل ال ان جی را متحول نموده و حتی المقدور از ال ان جی به عنوان سوخت کشتی استفاده نماید. از این رو به تازگی کشتی دوگانه سوزی ساخته که قابلیت مصرف هر دو سوخت نفت کوره و ال ان جی را دارا می باشد. این کشتی اخیرا وارد بنادر کشتیرانی این کشور شده و عمدتا در بندر «نینگبو ژوشان» فعالیت می نماید. این کشتی دوگانه سوز قادر است تا میزان ۹۰ درصد از هر دو نوع سوخت را با یکدیگر جایگزین کند. بنا به گفته شرکت چینی سازنده کشتی «جیانگسو ژنجینگ»، استفاده از سیستم سوخت رسانی ال ان جی، باعث کاهش ۵۰ درصد ترکیبات گوگرد، ۸۰ درصد ترکیبات نیتروژن و ۲۲ درصد انتشار گاز دی اکسید کربن خواهد شد.